

Dilemma 1

Thema: Financieel belang partner

Casus

U bent Statenlid en uw partner (ongehuwd) is eigenaar van een drukkerij (Druk b.v.). De algemeen directeur van de provincie neemt afscheid. Hiervoor wordt een receptie georganiseerd. U verneemt dat uitsluitend aan Druk b.v. een offerte wordt gevraagd om de uitnodigingen voor het afscheid te drukken. Vindt u dat uw partner hierop in moet gaan? Vindt u dat u hiervan melding moet maken en bij wie zou u dat doen?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

- Er werden verschillende factoren genoemd die volgens de Staten- en burgerleden mee zouden kunnen spelen: je hoort het pas later/geen invloed op/geen weet van, grootte van de opdracht/omvang van het bedrag, is wel/niet gehuwd van belang?, verschil tussen partner en goede vriend?
- Melden bij de griffier werd veel genoemd

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

U mag als volksvertegenwoordiger geen overeenkomst sluiten met het orgaan waar u deel van uitmaakt (verboden handeling, artikel 15, eerste lid, onder d, van de Provinciewet). Uw partner mag dit formeel gezien wel. Dan blijft het echter de vraag of het verstandig is dit te doen, gezien de schijn van belangenverstrengeling die een dergelijke overeenkomst oproept. Met het oog op deze schijn zou u er daarom verstandig aan doen uw partner te adviseren hier niet op in te gaan. U zou daarnaast het gesprek kunnen aangaan met de griffier als contactpersoon integriteit, of eventueel de commissaris van de Koning als hoeder van de bestuurlijke integriteit over hoe om te gaan met de verstrekking van dergelijke opdrachten aan partners.

Dilemma 2

Thema: Verboden handeling

Casus

U heeft al jarenlang een klinkende naam op het gebied van beleidsonderzoek. Naast Statenlid bent u als zelfstandig beleidsonderzoeker actief. U doet gevoelige opdrachten voor gemeenten, de provincie en het waterschap bij u in de buurt. Omdat u zo'n goede naam heeft, wordt u door een ambtenaar van uw provincie gevraagd offerte uit te brengen voor een kleine opdracht om iets uit te zoeken. Zou u offerte uitbrengen?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

- Alle groepen gaven aan dat er geen offerte uitgebracht zou mogen worden. Daarbij werden verschillende argumenten aangedragen, zoals: niet onze taak/rol. Niet iedere groep had scherp dat dit niet slechts een gevoelskwestie is, maar dit verbod expliciet in de Provinciewet staat.

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

U mag geen opdracht uitvoeren voor de organisatie van de provincie waar u volksvertegenwoordiger bent, tenzij hiervoor ontheffing wordt verleend door de minister (artikel 15 van de Provinciewet).

Dilemma 3

Thema: Opkomen voor individueel belang

Beschrijving

U bent net gekozen als Statenlid en komt op zaterdag in de supermarkt een bekende tegen. Deze feliciteert u en meldt direct dat hij een conflict heeft met een ambtenaar van de provincie. Hij vraagt of u deze zaak kunt bespreken met desbetreffende ambtenaar.

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

Er werd aangegeven dat het niet wenselijk is in deze situatie als politicus een ambtenaar direct aan te spreken (niet de taak/rol van het Statenlid). Daarbij gaf men aan dat het niet van belang is of het om een bekende of onbekende gaat. Er werd aangegeven dat Statenleden voor het algemeen belang in PS zitten, niet voor persoonlijk belang. Ook werd aangegeven dat een Statenlid de burger wel de weg kan wijzen binnen de organisatie en er gepeild kan worden of dit breder speelt (in dat geval mogelijk in de fractie bespreken).

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

U kunt het beste niet zelf interveniëren, maar desbetreffende persoon verwijzen naar de procedure in het geval van een conflict tussen een ambtenaar en een burger.

Dilemma 4

Thema: Indirect persoonlijk belang bij besluitvorming

Casus

Gedeputeerde Staten zijn voornemens een besluit te nemen tot verstrekking van een geldlening uit de immunisatieportefeuille aan een Brabants themapark. In Provinciale Staten moet een besluit worden genomen over het indienen van wensen en bedenkingen bij dit voorstel. De vrouw van uw broer is financieel directeur bij het themapark. Wat doet u als het agendapunt aan de orde komt?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

- Veelgehoorde conclusie was; onthouden van stemmen en dit melden bij de griffier. Toch was er ook nog wel onenigheid; meestemmen met fractiestandpunt of onthouden? Iedereen was het erover eens dat niet het woord gevoerd zou moeten worden en de griffier om advies gevraagd kan worden.
- Een aantal keer werd de vraag gesteld; tot de 'hoeveelste graad' spelen dergelijke banden een rol? Waar ligt de grens?

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

U kunt het beste daags voorafgaand aan de besluitvorming bij de griffier aangeven dat u zich zult onthouden van stemming (beroep op artikel 28 van de Provinciewet), vanwege het feit dat het gaat om een aangelegenheid die u middellijk persoonlijk aangaat. In de agendavergadering voorafgaand aan de desbetreffende vergadering van Provinciale Staten zal de griffier daarvan melding doen. De commissaris van de Koning zal dit dan in de vergadering van Provinciale Staten mededelen. Zie artikel 2 van de Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2023

Dilemma 5

Thema: Aanvaarden van een geschenk

Casus

U bent gevraagd als Statenlid te spreken op een congres. U krijgt hiervoor aan het slot van uw bijdrage een fles wijn waarvan u niet zeker weet wat de waarde is. Aanvaardt u de fles? Neemt u de fles mee naar huis?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

- Er werd aangegeven dat de waarde van een fles wijn vaak niet boven de 50 euro ligt en in verhouding staat als ontvangen gift. Vaak werd gesteld dat bij twijfel het bij de griffier gemeld moet worden.
- Ook werd aangegeven dat de situatie ertoe doet (krijgen alle sprekers een fles? Als je als enige iets krijgt, dan afwijzen).
- Ook werd gesteld "je aanvaardt het wel, maar geeft het bijvoorbeeld weg. Melden bij de griffie. Gever via mail bedanken, maar wel uitleggen waarom je eigenlijk het cadeau niet kan aannemen".
- Er werd de volgende opmerking gemaakt: "Werkbezoeken zijn lastig. Vaak meer van waarde dan toegestaan. Waarom GS wel ergens bij en PS niet. Zelf (vanuit provincie) iets organiseren dan mogen we wel gaan. Extern niet. Wat is verschil daarin."

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

U kunt de fles aanvaarden. Neem de fles echter niet mee naar huis maar naar het provinciehuis. Laat de fles daar registreren als een geschenk en handel conform hetgeen hierover in de gedragscode is opgenomen. Zie artikel 5 van de Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2024. Indien de fles een waarde van meer dan 50 euro vertegenwoordigt, wordt deze eigendom van de provincie. De griffier legt een register aan van de geschenken met een geschatte waarde van meer dan 50 euro. In het register is opgenomen welke bestemming de provincie hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en wordt periodiek via internet beschikbaar gesteld.

Dilemma 6

Thema: Aanvaarden van een geschenk thuis

Casus

U bent Statenlid. U heeft zich met succes ingezet voor de bescherming van een belangrijk stukje natuur. Als dank krijgt u van de plaatselijke milieuverenigingen een groot pakket biologische voedingswaar door een vertegenwoordiger van deze verenigingen thuis aangeboden. Aanvaardt u dit geschenk?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

- Overwegend werd gesteld dat dit gemeld moet worden bij de griffie. Er werd opgemerkt “eventueel melden bij natuurorganisatie dat je je er ongemakkelijk bij voelt. Schimmig dat het bij je thuis is (uit het zicht?) Je hebt de beslissing niet genomen om een cadeau te krijgen. Erg ongemakkelijk (onveilig) dat het bij je thuis is.”
- Velen gaven ook aan dat de kans groot is dat het een waarde van meer dan 50 euro vertegenwoordigt en dus niet thuis ontvangen dient te worden.

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

U kunt beter thuis geen geschenken aanvaarden maar vragen deze te bezorgen op het provinciehuis ter attentie van de fractie. Zie artikel 5 van de Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2023.

Dilemma 7

Thema: Ondermijning bij collega volksvertegenwoordiger

Casus

U bent fractievoorzitter en u weet bijna zeker dat een collega-fractielid intensieve contacten heeft met een groep illegale woonwagenbewoners en dat het fractielid consequent voor hen welgevallige standpunten naar voren brengt dan wel verdedigt. Wat doet u?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

Er werd overwegend geantwoord dat men in gesprek zou gaan met het desbetreffende lid (checken op waarheid) en men indien nodig de griffier zou betrekken.

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

Spreek uw fractiegenoot hierop aan buiten de politieke arena om. Zoek uit in hoeverre zijn optreden inderdaad gestuurd wordt door een (beperkte) groep mensen en in hoeverre hij dit uit vrije wil doet. Neem afhankelijk van de uitkomsten vervolgstappen maar geef in ieder geval aan dat clientelisme onacceptabel is.

Dilemma 8

Thema: Participatie en netwerken

Casus

U bent Statenlid en wordt uitgenodigd door het netwerk innovatie en ontwikkeling industrie Zuidoost-Brabant. Als u aankomt blijkt u eregast te zijn. U krijgt een glas champagne in uw hand gedrukt en wordt gevraagd op welke manier u binnen de Staten en ambtelijke organisatie aandacht gaat vragen voor de ontwikkeling van het gebied. Als u vertrekt wordt u nog een flesje wijn in de handen gedrukt en wordt aangegeven dat er snel een vervolgspraak wordt gemaakt. Hoe gaat u hiermee om?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

Het gevoel vanuit de groepen was dat hier ongemak vanaf druipt. Men gaf aan duidelijk te willen maken dat het als onprettig wordt ervaren/grenzen aangeven. Er werd geopperd een eventuele vervolgspraak af te slaan of er in ieder geval niet alleen heen te gaan. In dit geval zouden sommigen de fles wijn niet aannemen.

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

Het is aan uzelf als Statenlid om te bepalen hoe u omgaat met wensen en verzoeken van burgers, ondernemers, maatschappelijke organisatie en anderen zo lang dit binnen de kaders van de wet en Gedragscode blijft. Dit gezegd hebbende bent u er als volksvertegenwoordiger niet om de individuele belangen van burgers en/of partijen te vertegenwoordigen. U kunt uiteraard wel iets onder de aandacht brengen maar let op dat u niet de verkeerde verwachtingen wekt. Voor wat betreft het verzoek om binnen de ambtelijke organisatie aandacht te vragen voor de ontwikkeling zit uw rol op het doorverwijzen en niet op zelf daar actief achteraan gaan. Pas tot slot op met het aannemen van cadeaus. U weet dat deze partij iets van u wilt. Of de fles dan meer of minder waard is dan 50 euro is in dat geval minder relevant.

Dilemma 9

Thema: Onjuiste berichtgeving via sociale media zoals X

Casus

U bent Statenlid. Op een bepaald politiek thema gaat het er in een debat fel aan toe. Niet alleen in de politieke arena maar ook via sociale media zoals X. Via dat medium wordt u bijna persoonlijk aangevallen door een Statenlid, dat u bepaalde informatie heeft achtergehouden of dat u iemand bevoordeeld heeft. In uw ogen geheel ten onrechte. Wat doet u?

Constateringen vanuit de verschillende groepen:

Men zou de betrokkene aanspreken gezien de persoonlijke aanval en dit bij de griffier (en eventueel in presidium) melden. Discussie over of men degene wel/niet op X aanspreekt of alleen in persoon.

Antwoord (alleen aan gespreksleider (= lid platform integriteit) verstrekken)

Sociale media is niet bedoeld om modder naar elkaar te gooien. Dit beeld moet een Statenlid juist tegengaan. Aan de andere kant kan het onweersproken laten van een in uw ogen pertinente leugen ook niet. U zou als volgt kunnen reageren:

- Reageer snel
- Reageer via hetzelfde medium
- Reageer de-escalerend: feitelijk, kalm en vriendelijk
- Spreek de persoon er persoonlijk op dezelfde wijze op aan
- Spreek eventueel binnen de staten regels (do's en don'ts) af met elkaar.